

CLIMA

FACTORII GENETICI AI CLIMEI

ELEMENTE CLIMATICE

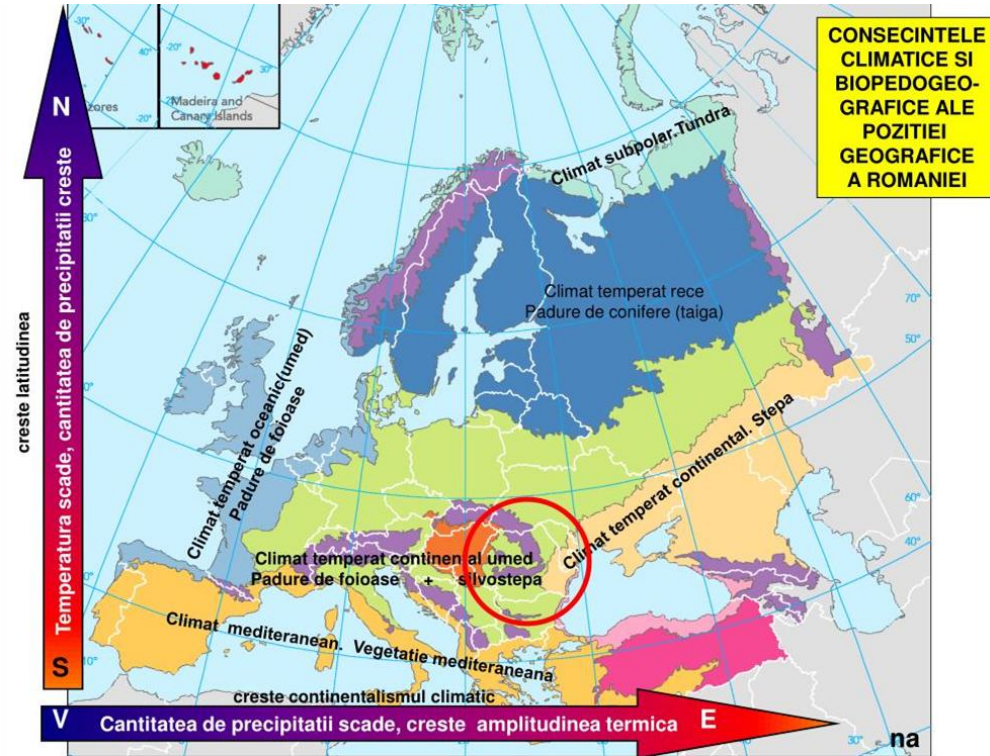
PARTICULARITĂȚILE CLIMATICE REGIONALE

(etaje și influențe climatice)

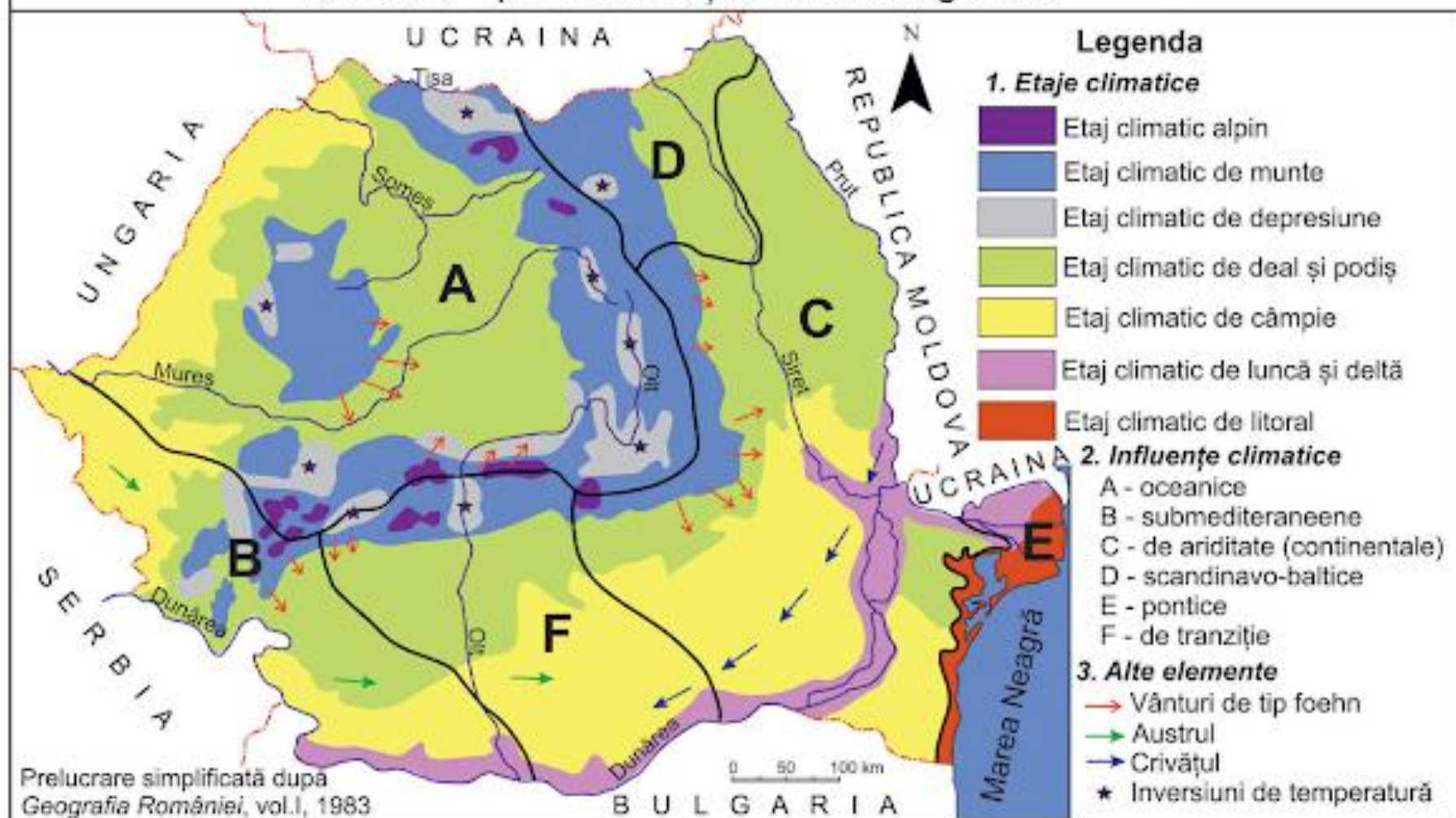
Factorii care determină clima unei regiuni se numesc **factori genetici ai climei**.

Pentru teritoriul României, aceștia sunt:

- **poziția geografică** – România are o climă temperat-continentală moderată;
- **circulația generală a maselor de aer** – face ca deasupra teritoriului țării noastre să se întrepătrundă mai multe influențe climatice: vestice (specifice climatului umed, oceanic), sudice (cu mase de aer cald și umed de deasupra Mării Mediterane), estice (continentale, cu nuanțe de uscăciune) și nordice (cu mase de aer rece);
- **relieful** – Munții Carpați, prin altitudini și prin orientarea marilor lanțuri montane, reprezintă adevărate bariere în calea maselor de aer, iar depresiunile și culoarele de vale permit pătrunderea maselor de aer din exterior; de asemenea, dezvoltarea în altitudine a reliefului impune o etajare a tipurilor de climate;
- **Marea Neagră** – își exercită influența doar pe litoral, pe o fâșie de aproximativ 30 km, printr-un climat specific.

România - particularități climatice regionale

Cum influențează poziția pe glob a României caracteristicile climatice ?

Cum influențează relieful caracteristicile climatice ale țării noastre ?

Poziția geografică a României pe glob, în lungul paralelei de 45° lat. N, la jumătatea distanței dintre Ecuator și Polul Nord, determină caracterul temperat al climei.

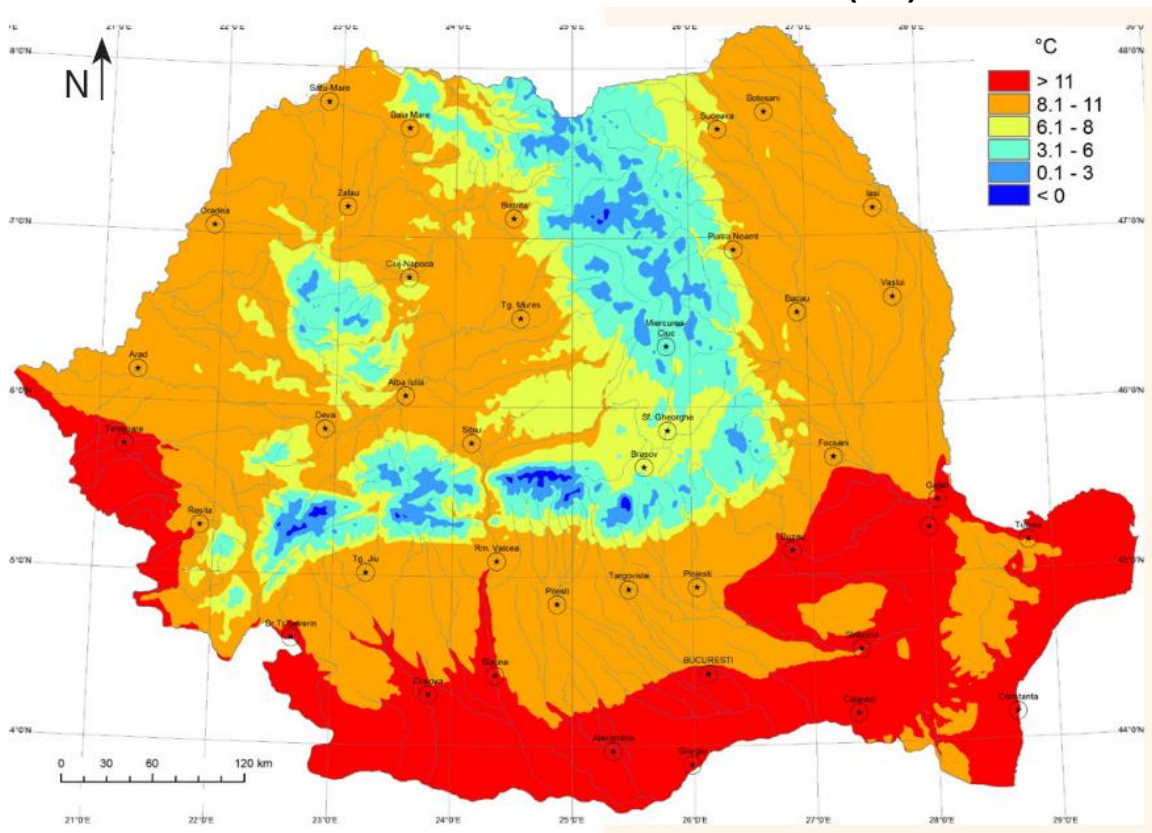
Poziția în Europa, pe meridianul de 25° long. E, departe atât de ploile specifice climatului oceanic din vest, cât și de variațiile mari de temperatură între vară și iarnă sau seceta din estul continentului, conferă climei temperate caracteristic țării noastre nuanțe continentale moderate.

Prin altitudini și prin orientarea versanților, Munții Carpați reprezintă (un factor de risc/un baraj) în calea maselor de aer, determinând manifestări (diferite/similare) de o parte și de cealaltă.

Culoarele de vale și depresiunile (favorizează/împiedică) pătrunderea maselor de aer.

TEMPERATURA MEDIE ANUALĂ (°C)

Cele mai mari temperaturi medii anuale, de peste 11 °C, se înregistrează în sudul Banatului, în sudul Câmpiei Române, de-a lungul Văii Dunării (inclusiv în Deltă) și pe litoralul Mării Negre.

În regiunile de câmpie, temperatura medie anuală se încadrează între 10° și 11°C.

În regiunile de podiș și de dealuri joase, valorile medii ale temperaturii anuale se încadrează între 8° și 10 °C. Cele mai mici temperaturi medii anuale de pe teritoriul României, sub 0 °C, se înregistrează la cele mai mari altitudini.

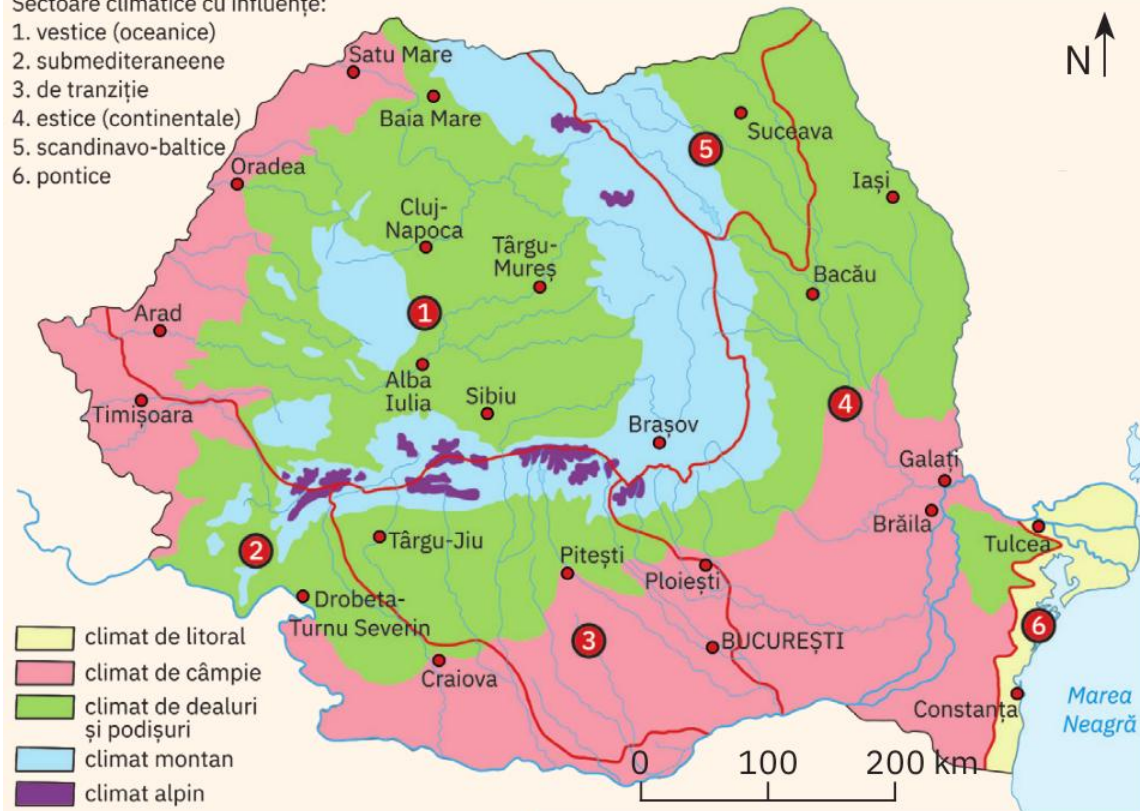
În funcție de circulația generală a maselor de aer pe teritoriului României, de orientarea și altitudinea formelor de relief și de anumite condiții locale (depresiuni, culoare de vale, prezența Mării Negre etc.), temperaturile medii anuale din țara noastră variază între 11 °C în sud, 8 °C în nord și sub 0 °C pe vârfurile de peste 2 000 de metri din Carpați, așadar temperatura medie scade pe de la sud spre nord și odată cu creșterea în altitudine.

Amplitudinea medie anuală a temperaturii aerului variază pe teritoriul României de la peste 25 °C în regiunile de câmpie din sudul și sud-estul țării, aflate sub influența maselor de aer continental, la aproximativ 17 °C pe vârfurile montane de peste 2 000 m altitudine.

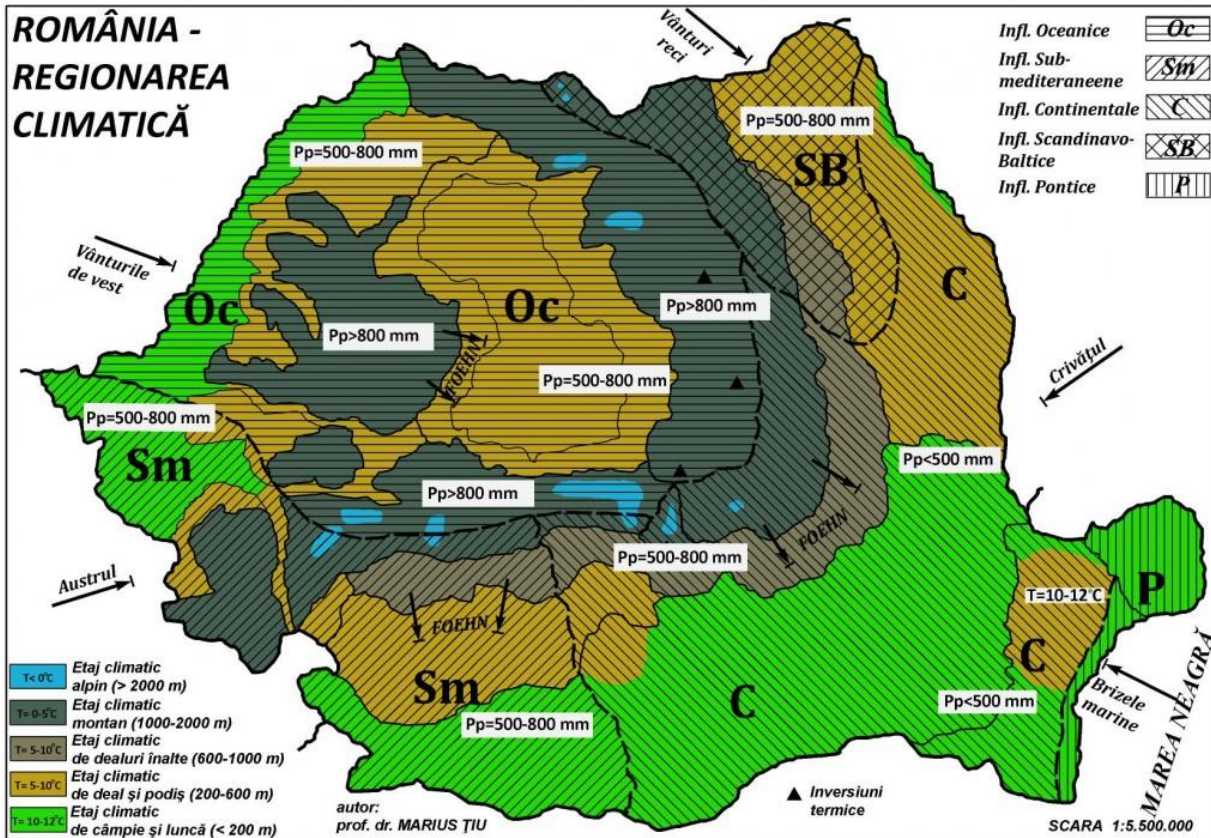
Pe litoral, amplitudinea medie anuală este moderată, de aproximativ 22 °C, datorită influenței Mării Negre (influențe pontice).

Sectoare climatice cu influențe:

1. vestice (oceanice)
2. submediteraneene
3. de tranziție
4. estice (continentale)
5. scandinavo-baltice
6. pontice

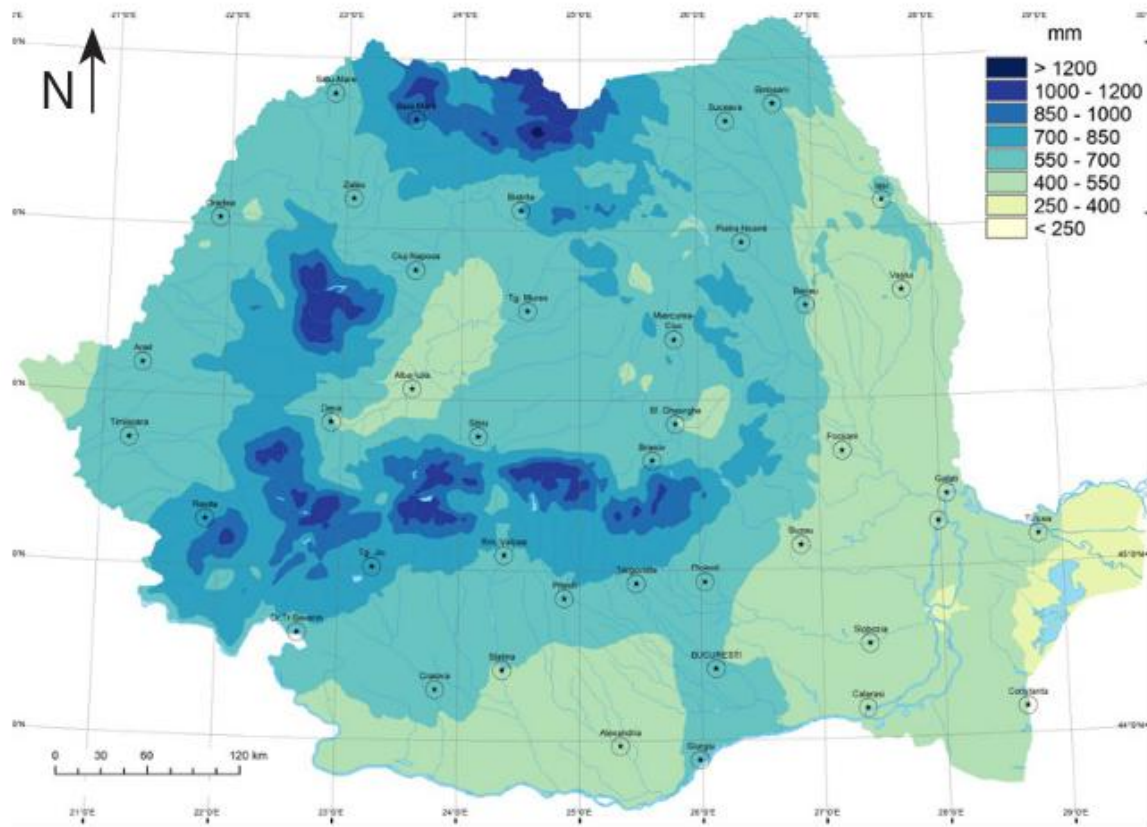

ROMÂNIA - REGIONAREA CLIMATICĂ

Cantitățile medii anuale de precipitații scad pe teritoriul României de la vest (600 mm/an în Câmpia de Vest) spre est (sub 400 mm/an în Dobrogea și Delta Dunării), pe măsură ce influențele oceanice vestice se reduc și cresc în schimb influențele estice, continentale.

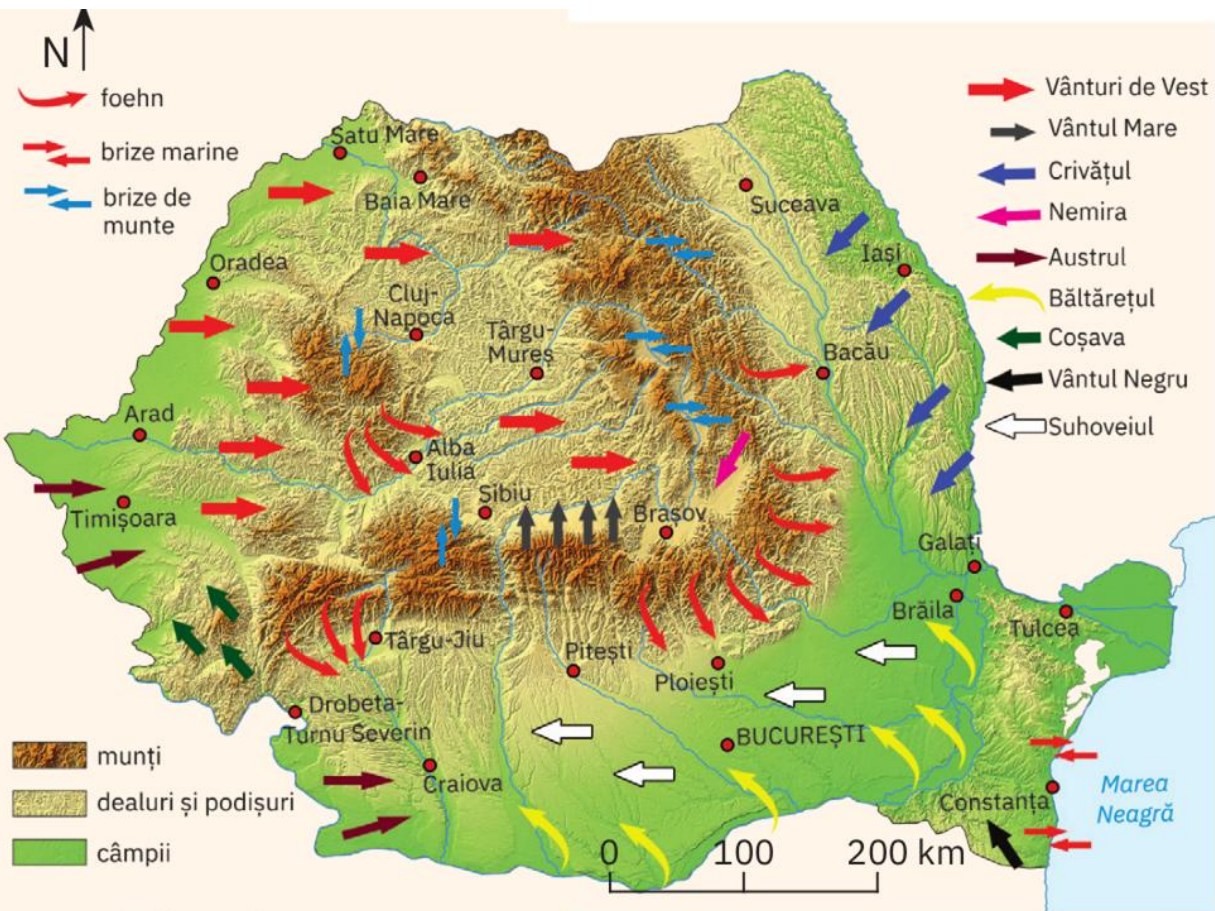
Precipitațiile cresc cu altitudinea, dar înregistrează variații în funcție de condițiile locale și de expunerea versanților.

Cele mai mari cantități de precipitații se înregistrează în Carpați și în regiunile vestice și centrale (Crișana, Transilvania).

Munții Carpați joacă rolul de baraj orografic, astfel că regiunile extracarpatică (Câmpia Română, Podișul Getic, Podișul Moldovei și Podișul Dobrogei) înregistrează cantități mai reduse de precipitații.

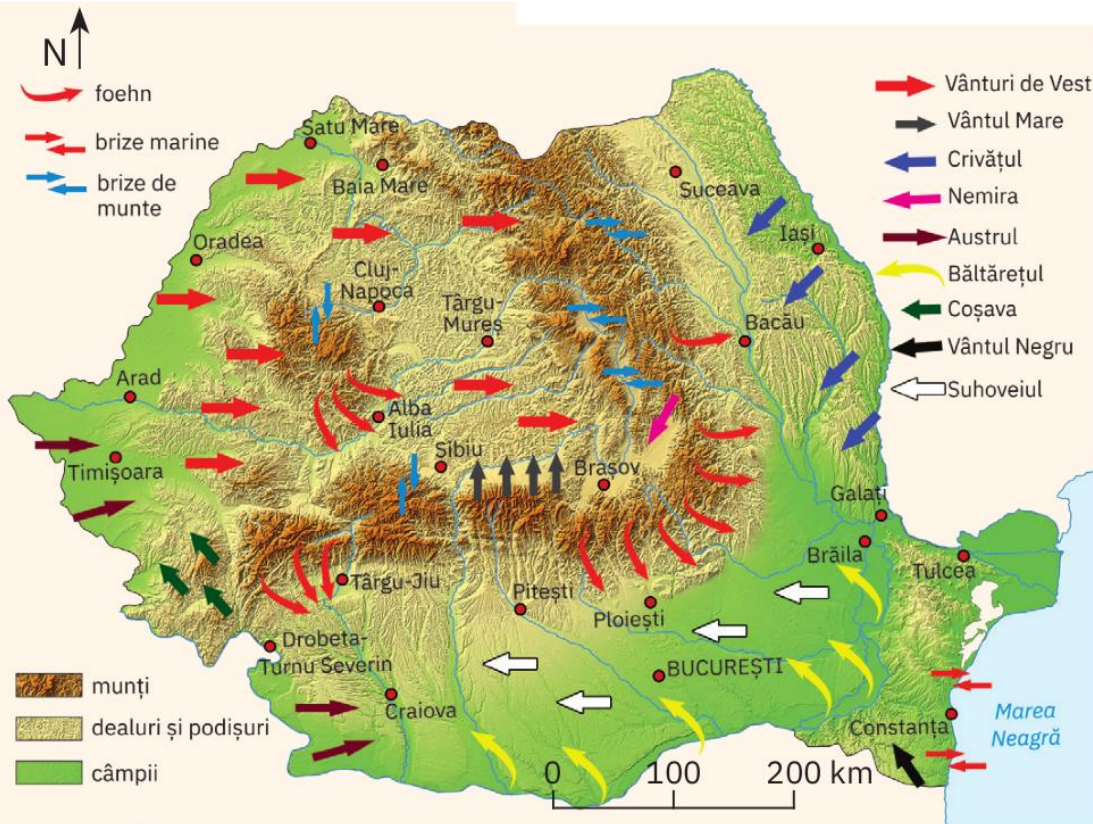
Cantitățile medii anuale de precipitații scad de la vest la est și cresc odată cu altitudinea.

Vântul este un element meteorologic deosebit de variabil în timp și spațiu, care se manifestă prin deplasarea curenților de aer dintr-un loc în altul, ca urmare a diferențelor de temperatură și presiune dintre masele de aer.

Vântul este caracterizat de doi parametri: direcția din care bate și viteza (intensitatea). Pentru a se analiza direcția, meteorologii iau în calcul ponderea anuală (%) pe direcțiile principale, asociate punctelor cardinale.

Diferența o reprezintă calmul atmosferic. De asemenea, viteza se măsoară pe direcțiile principalelor puncte cardinale și se exprimă în metri pe secundă. Cei doi parametri se înscriu într-un grafic special ce poartă denumirea de roza vânturilor.

La altitudini medii, circulația generală a maselor de aer este de la vest spre est. De aceea, în interiorul arcului carpatic și la altitudini de peste 2 000 m predominante sunt Vânturile de Vest.

Un rol important în deplasarea maselor de aer îl au Munții Carpați care, prin orientare și altitudini, reprezintă un adevărat baraj în calea Vânturilor de Vest. Totuși, culoarele de vale și depresiunile favorizează canalizarea și pătrunderea maselor de aer pe direcțiile acestora.

La exteriorul arcului carpatic frecvența vântului este determinată de altitudinea și orientarea reliefului. În Moldova, caracteristice sunt vânturile dinspre nord, canalizate de văile Siretului și Prutului, care, mai spre sud, își schimbă direcția urmând curbura Carpaților, dominante fiind vânturile dinspre nord-est și est. În centrul Câmpiei Române sunt dominante vânturile pe direcțiile vest și est, în lungul văii Dunării.

Conclusion

România are o climă temperat continentală de tranziție, specifică pentru **Europa centrală**, cu patru anotimpuri distincte, **primăvară, vară, toamnă și iarnă**.

Diferențele locale **climatice** se datorează mai mult **altitudinii** și **latitudinii**, respectiv mult mai puțin influențelor **oceanice** din vest, celor **mediteraneene** din sud-vest și celor continentale din est.

BIBLIOGRAFIE

1. *Clima României*, Editura Academiei Române, București, 2008
2. <https://www.meteoromania.ro/clima/clima-romaniei/>
3. https://www.geomorphologyonline.com/students_materials/GFR/Curs_GFR_Clima.pdf
4. https://ro.wikipedia.org/wiki/Clima_Rom%C3%A2niei
5. Manual Geografie, clasa a VIII-a, Editura Art Klett, București, 2020

